

10. SINIF COĞRAFYA DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 6 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 8 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- COĞ.10.1.1 Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme
- COĞ.10.2.1 Örnek uygulamalar üzerinden CBS ve uzaktan algılamanın kullanım alanlarını özetleyebilme
- COĞ.10.2.2 Mekânsal bilgi teknolojilerini kullanarak altlık haritalar üzerinde mekânsal veriler oluşturabilme
- COĞ.10.3.1 Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme
- COĞ.10.3.2 Yeryüzü şekillerinin oluşumunda etkili olan aşınma ve çözünme süreçleri ile iklim ve kayaç özellikleri arasındaki ilişkileri yapılandırabilme
- COĞ.10.3.3 Yeryüzü şekillerinin oluşumunu aşınım ve birikim süreçleri açısından çözümleyebilme

1.

10 puan

Rize, Doğu Karadeniz kıyısında yer alır. Kentte yıl boyunca bol yağış düşer. Eğimli yamaçlar basamak basamak düzenlenerek çay bahçelerine dönüştürülmüştür. Çay, bölgede birçok ailenin geçim kaynağıdır.

Metindeki bilgileri coğrafyanın temel kavramlarından ikisiyle ilişkilendiriniz. Her kavram için (10 p) metinden bir kanıt gösteriniz.

2.

15 puan

Bir il için sel riski haritası hazırlanacak. Uzmanlar CBS'de çeşitli katmanları birlikte kullanacak; uydu görüntülerinden de yararlanacak.

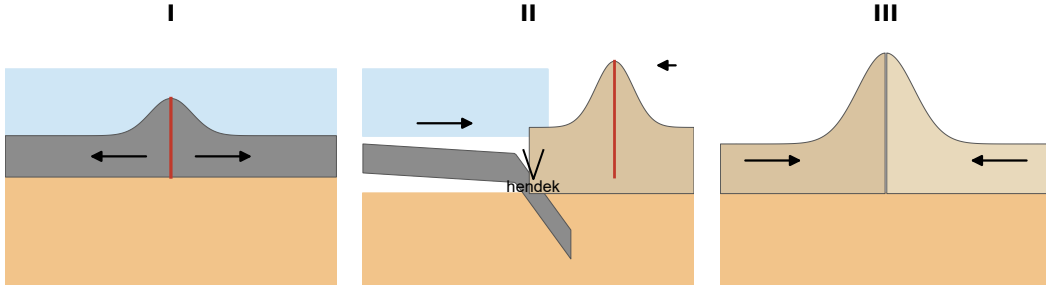
- a) Sel riski haritası için kullanılması gereken üç katmanı yazınız ve birinin neden gerekli olduğunu açıklayınız. (8 p)

- b) Bu çalışmada uzaktan algılamanın ve CBS'nin görevlerini özetleyerek karşılaştırınız. (7 p)

4.

10 puan

Aşağıdaki şemalarda üç farklı levha sınırı gösterilmiştir.

Mavi: deniz Gri: okyanus kabuğu Açık kahve: kıta kabuğu Turuncu: manto Kırmızı çizgi: yükselen magma Oklar: levha hareketi

a) I, II ve III numaralı sınırlarda levhaların hareket biçimini (yaklaşma ya da uzaklaşma) yazınız. (5 p)

b) Her sınırda oluşan bir yer şeklini yazınız. (5 p)

5.

15 puan

Bir öğrenci, levha hareketlerini anlatmak için şu deneyi yaptı: Ocakta ısıtılan bir tencere suyun yüzeyine kâğıt parçaları bıraktı. Suyun ortası kaynamaya başlayınca kâğıt parçalarının ortadan kenarlara doğru sürüklendiğini, kenarlarda ise birbirine çarptığını gözledi.

a) Deneydeki su, ısı kaynağı ve kâğıt parçalarının yerkürede neye karşılık geldiğini yazınız. (5 p)

b) Deneye dayanarak levha hareketlerinin nedenini çözümleyiniz. (8 p)

c) Deneyin yerkürenin yapısını temsil etmede bir sınırlılığını yazınız. (2 p)

6.

10 puan

Yağışlı bir kentin meydanına yüz yıl önce biri mermerden, biri granitten iki heykel dikildi. Bugün mermer heykelin yüz hatları belirsizleşmiş, yüzeyinde oyuklar oluşmuştur. Granit heykel ise ilk günkü gibi durmaktadır.

a) Mermer heykeldeki değişimin hangi süreçle oluştuğunu yazınız. (3 p)

b) İki heykel arasındaki farkı kayaç özellikleri ve iklimle ilişkilendirerek açıklayınız. (7 p)

7.

15 puan

Türkiye'de karstik şekiller özellikle Toros Dağları çevresinde, Akdeniz kıyısına yakın kesimlerde yaygındır. Bu alanlarda kireçtaşı geniş yer kaplar; kışlar ılık ve yağışlı geçer. İç Anadolu'nun kuru ve kayaç yapısı farklı bazı kesimlerinde ise karstik şekiller daha az görülür.

- a) Karstik şekillerin Torosların Akdeniz'e bakan kesimlerinde yaygın olmasını iklim ve kayaç özellikleriyle birlikte açıklayınız. (8 p)

- b) Bir öğrenci "Kireçtaşının olduğu her yerde karstik şekiller aynı ölçüde gelişir." diyor. Bu görüşü değerlendiriniz. (7 p)

8.

15 puan

Kurgusal bir kıyı kesiminde:

- Batıdaki kıyıda dalgaların sürekli çarptığı yüksek ve dik kayalıklar bulunuyor; kayalıkların dibinde oyuklar var.
- Doğudaki koyda kıyı akıntısının taşıdığı kumlar, koyun ağzını kapatacak biçimde uzanan dar bir kum dili oluşturmuş; dilin arkasında sığ bir göl kalmış.

Belediye, bu kıyıya bir yat limanı yapmayı planlıyor.

- a) Batıdaki ve doğudaki kıyı şekillerinin adlarını ve aşınımın mı birikimle mi oluştuğunu yazınız. (6 p)

- b) Limanın doğudaki koya yapılmasının sakıncalarını kıyıdaki birikim süreciyle ilişkilendirerek çözümleyiniz. (9 p)